

Guía de actuación preventiva ante o coronavirus no ámbito da Administración Xeral da Comunidade Autónoma de Galicia

1. Ámbito de actuación

O Servizo de Prevención de Riscos Laborais, dependente da Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, dá cobertura aos/as traballadores/as da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia, en virtude da súa norma de creación (Decreto 204/1997, de 24 de xullo).

Cómpre ter presente que está expresamente excluído do ámbito de actuación do Servizo de Prevención de Riscos Laborais e, polo tanto, desta guía de actuación, o persoal do Sergas dos centros sanitarios e o persoal destinado en centros docentes da Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional, así como aqueles outros entes ou organismos que contan con servizo de prevención propio ou alleo.

2. Obxecto

O obxecto da presente Guía é, en aplicación dos procedementos de actuación aprobados polas autoridades estatais, establecer o protocolo interno de actuación á hora de abordar a prevención da infección do coronavirus dende a óptica da súa prevención no eido laboral, así como establecer os mecanismos de protección dos traballadores, con especial referencia aos potencialmente sensibles.

Deste xeito, en primeiro lugar, realízase unha determinación das exposicións de risco que concorren nas actividades declaradas esenciais con prestación presencial de traballo, aos que se asocian as medidas de prevención que resultan de aplicación.

En segundo lugar, establécese a determinación das circunstancias que eventualmente poden implicar a declaración dun/ha traballador/a coma especialmente sensible, previa tramitación do oportuno expediente técnico-sanitario.

En terceiro lugar, protocolízase o procedemento para canalizar as solicitudes de declaración do persoal coma especialmente sensible.

O apartado 3.2 e o anexo II do presente documento céntranse nas tarefas realizadas polo persoal vinculado aos centros de atención a persoas con discapacidade, residencias de maiores e centros asimilados da Consellería de Política Social

O persoal que conflúe neste tipo de centros sociosanitarios encádrase nalgunha das seguintes tipoloxías:

- Persoal sanitario e asistencial: médica/o, DUE, auxiliar de enfermería, cuidador/a, auxiliar cuidador/a
- Persoal técnico: psicóloga/o, traballador/a social, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional, educador/a, animador sociocultural
- Persoal de servizos xerais: mantemento, cociña, ordenanza, administración, camareira/o – limpador/a

Finalmente, é preciso ter en conta que é integramente aplicable a este ámbito o Procedemento de actuación para os servizos de prevención de riscos laborais fronte á exposición ao SARS-CoV-2 do Ministerio de Sanidade do 8 de abril de 2020, así como as súas revisións que se poidan ditar con posterioridade.

3. Determinación das actividades esenciais e a súa avaliación do risco de exposición

En función da natureza das actividades e os mecanismos de transmisión do coronavirus SARSCoV-2, podemos establecer os diferentes escenarios de risco nos que se poden encontrar os traballadores.

Exposición de risco: aquelas situacións laborais nas que se pode producir un contacto estreito cun caso probable ou confirmado de infección por SARS-CoV-2, sintomático.

Exposición de baixo risco: aquelas situacións laborais nas que a relación que se poida ter cun caso probable ou confirmado, non inclúe contacto estreito.

Baixa probabilidade de exposición: traballadores que non teñen atención directa ao público ou, si a teñen, se produce a máis de dous metros de distancia, ou dispoñen de medidas de protección colectiva que evitan o contacto (mampara de cristal, separación de cabina de ambulancia, etc.).

Por «contacto estreito» de casos posibles, probables ou confirmados enténdese:

- Calquera persona que proporcionara coidados mentres o caso presentaba síntomas: traballadores sanitarios que non utilizaron as medidas de protección adecuadas, membros familiares ou persoas que teñan outro tipo de contacto físico similar;
- Convivintes, familiares e personas que estiveran no mesmo lugar que un caso mentres o caso presentaba síntomas a unha distancia menor de 2 metros durante un tempo de polo menos 15 minutos.

3.1. Escenarios de risco de exposición ao coronavirus SARS-CoV-2 no entorno laboral.

A continuación, recóllense os escenarios xerais de risco de exposición ao coronavirus nos postos de traballos:

EXPOSICIÓN DE RISCO	EXPOSICIÓN DE BAIXO RISCO	BAIXA PROBABILIDADE DE EXPOSICIÓN
<p>Persoal sanitario asistencial e non asistencial que atenda a unha persoa sintomática</p> <p>Situacións nas que non se poida evitar un contacto estreito no traballo cunha persoa sintomática</p>	<p>Persoal sanitario cuxa actividade non inclúe contacto estreito cunha persoa sintomática (p. Ex. Acompañantes para traslado, celadores, persoal de limpeza).</p> <p>Persoal non sanitario que teña contacto con material sanitario, fómites ou restos posiblemente contaminados</p>	<p>Traballadores sin atención directa ao público, ou a máis de 2 metros de distancia, ou con medidas de protección colectiva que evitan o contacto, por exemplo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Persoal administrativo - Persoal de seguridade - Bombeiros e persoal de salvamento
REQUIRIMENTOS		
<p>En función da avaliación específica do risco de exposición de cada caso: componentes de EPI de protección biolóxica e, en certas circunstancias, de protección fronte a aerosoles e fronte a salpicaduras</p>	<p>En función da avaliación específica do risco de cada caso: componetes de EPI de protección biolóxica</p>	<p>Non necesario uso de EPI</p>

Sen prexuízo desta configuración xeral dos distintos escenarios de risco por exposición ao coronavirus é preciso tamén ter en conta as avaliacións específicas de risco para os distintos grupos de traballadores.

3.2. Escenarios de risco de exposición ao coronavirus SARS-CoV-2 no entorno laboral sociosanitario:

O nivel de risco existente para as tarefas dos postos de traballo dos centros sociosanitarios establécese, de xeito xeral, tal e como segue:

	Contacto probable		Contacto non probable	
	Epis	No Epis	Epis	No Epis
Zona de risco	2	3	1	2
Zona de non risco	1	2	0	0

- Onde: 0: risco aceptable
 1: risco moderado
 2: risco alto
 3: risco moi alto

A continuación, establécense unha serie de medidas encamiñadas a disminuir o nivel de risco existente xunto con recomendacións xerais de protección.

Escenarios de risco de exposición ao coronavirus SARS-CoV-2 no entorno laboral

EXPOSICIÓN DE RISCO	EXPOSICIÓN DE BAIXO RISCO	BAIXA PROBABILIDADE DE EXPOSICIÓN
Persoal da residencia cando atende un caso confirmado ou en investigación sintomático	Persoal da residencia no coidado de residentes asintomáticos	Persoal da residencia cando desenvolva traballos a máis de 2 metros de distancia, ou con medidas de protección colectiva que eviten o contacto: traballos de cociña, limpeza, recepción,...
REQUERIMIENTOS		
En función da avaliación específica do risco de exposición de cada caso: compoñentes de EPI de protección biolóxica e, en certas circunstancias, de protección fronte a aerosoles e fronte a salpicaduras	En función da avaliación específica do risco de cada caso: compoñentes de EPI de protección biolóxica	Non necesario uso de EPI. En certas situacións, como pode ser a limpeza: - Protección respiratoria - guantes de protección.

Medidas de prevención.

No ámbito específico do sector sociosanitario, ademais das previsión de xeral aplicación, deben ser atendidas as seguintes previsións:

1. A limpeza e desinfección da roupa de traballo e dos equipos de protección xestionarase desde o centro de traballo, non podendo levala a casa para tal fin.
2. Empregaranse os equipos de protección individual habituais nas tarefas rutinarias e cotidianas.
3. **O personal que despache coidados e/ou atención médica a persoas diagnosticados de COVID-19 ou aqueles que ingresan en zona de illamento deben levar un equipo de protección individual (EPI) adecuado á tarefa que van a realizar, conforme ás recomendacións sanitarias.**
4. Xestión de residuos.
 - Os residuos ordinarios xestionarase de forma rutinaria. Para un suposto confirmado por Covid – 19 seguirase este procedemento:
 - Os residuos dun residente confirmado por Covid-19, incluído o material desbotable (panos, mascarillas), eliminaranse nunha bolsa de plástico (BOLSA 1) nun cubo de basura disposto na habitación, preferiblemente con tapa e pedal de apertura, sen realizar ningunha separación para a reciclaxe.
 - A bolsa de plástico (BOLSA 1) debe cerrarse adecuadamente e introducila nunha segunda bolsa de basura (BOLSA 2), ao lado da saída da habitación e se cerrara adecuadamente antes de saír da habitación.
 - A BOLSA 2, cos residuos anteriores, depositarase na bolsa de basura (BOLSA 3) co resto dos residuos. A BOLSA 3 tamén se cerrará adecuadamente.
 - Inmediatamente despois se realizará unha completa hixiene de mans, con auga e xabón, al menos 40-60 segundos.
5. Vaixela e roupa de cama.
 - O cubertos, vasos, platos e demais utensilios reutilizables lavarase con auga quente e xabón ou preferiblemente en el lavavaixelas, utilizando un programa unha temperatura da auga superior a 50º.

- A retirada da roupa da habitación do paciente embolsarase e pecharase dentro da propia habitación. A roupa non deberá ser sacudida e recoméndase lavala cun ciclo completo a unha temperatura de entre 60 e 90 grados.

Sen prexuízo desta configuración xeral dos distintos escenarios de risco por exposición ao coronavirus é preciso tamén ter en conta as avaliacións específicas de risco para os distintos grupos de traballadores.

4. Procedemento de determinación dun/ha traballador/a como especialmente sensible

De acordo co Procedemento de actuación para os Servizos de Prevención de riscos laborais fronte á exposición ao SARS- CoV-2 publicado polo ministerio de sanidade (versión 8 de abril de 2020):

"O servizo sanitario do SPRL debe avaliar a presenza de persoal traballador especialmente sensible en relación á infección de coronavirus SARS- CoV-2, establecer a natureza de especial sensibilidade da persoa traballadora e emitir informe sobre as medidas de prevención, adaptación e protección. Para iso, terá en conta a existencia ou inexistencia dunhas condicións que permitan realizar o traballo sen elevar o risco propio da condición de saúde da persoa traballadora.

Coa evidencia científica dispoñible a data 8 de abril de 2020, o Ministerio de Sanidade definiu como grupos vulnerables para COVID-19 as persoas con diabetes, enfermidade cardiovascular, incluída hipertensión, enfermidade pulmonar crónica, inmunodeficiencia, cancro en fase de tratamento activo, embarazo e maiores de 60 anos.

Para cualificar a unha persoa como especialmente sensible para COVID-19, debe aplicarse o indicado no primeiro parágrafo. Esa avaliación é a única actividade técnica que poderá servir de base para tomar as decisións preventivas adaptadas a cada caso"

Nos Anexos I e II a esta Guía recóllense os distintos escenarios que se poden dar co persoal incluído como grupo vulnerable e indícanse, no seu caso, as adaptacións de tarefas que a Consellería deberá realizar para que poida seguir desempeñando o seu posto de traballo.

Tal e como se recolle nos anexos I e II, o simple feito de que o/a traballador/a presente algunha das patoloxías indicadas ou teña máis de 60 anos non determina a súa consideración de traballador como especialmente sensible, senón que deberá seguir traballando, agás que deban permanecer nos seus domicilios polas causas xerais que determinen os protocolos ordinarios de aplicación (persoa con síntomas de coronavirus, contacto estreito cunha persoa enferma,...). Polo tanto,

para determinar a especial sensibilidade deberán concurrir as circunstancias indicadas nos anexos I e II e proceder segundo o disposto na presente guía.

De acordo co que antecede, cando un/ha traballador/a se atope dentro dun grupo vulnerable dos sinalados anteriormente, deberanse seguir os seguintes pasos:

1. O/a traballador/a deberá presentar unha solicitude ante os responsables da súa unidade na que exprese que concorren causas para considerar ao/á traballador/a coma grupo vulnerable.
2. O responsable da unidade aplicará as previsión incluídas no procedemento de actuación para a xestión da vulnerabilidade (anexo I para os ámbitos non sanitarios nin sociosanitarios e o anexo II para os que sí o son), adoptando respecto ao traballador as medidas que resulten procedentes en cumprimento do citado procedemento.

Na xestión e tramitación desta solicitude, o responsable da unidade deberá observar o máis absoluto sigilo e confidencialidade e custodiarase a solicitude de xeito independente respecto ao expediente persoal do/a traballador/a co fin de que só o responsable da unidade poida ter acceso a esta información.

Deste xeito, no marco do vixente estado de alarma, esta guía articula un sistema urxente de atención ao persoal traballador incluído nun grupo vulnerable para garantir o seu dereito á saúde recollido no artigo 43 da Constitución Española, pero debendo ser escrupulosos na protección dos datos de carácter persoal das/os traballadoras/es.

3. No suposto en que o responsable da unidade considere que non sexa posible realizar a adaptación do posto de traballo indicada no procedemento, remitirá o expediente á Secretaría Xeral Técnica da súa Consellería, achegando un informe xustificativo da imposibilidade de proceder á adaptación do posto de traballo.

Igualmente, na Secretaría Xeral Técnica da Consellería respectiva se adoptarán as medidas especiais de sigilo e confidencialidade respecto dos datos persoais do/a traballador/a, tal e como se indicou no apartado anterior.

4. A Secretaría Xeral Técnica da Consellería de destino do/a traballador/a remitirá esta solicitude ao Servizo de Prevención de Riscos Laborais (Secretaría Xeral Técnica da Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza), así como o informe xustificativo do responsable da unidade indicado no apartado terceiro.
5. O Servizo de Prevención de Riscos Laborais remitirá a solicitude ao Servizo de Prevención Alleo co que está concertada a especialidade da medicina do traballo (na actualidade CUALTIS)

6. O médico especialista en medicina do traballo avaliará a solicitude recibida, e solicitará ao/á traballador/a a documentación acreditativa da súa situación que resulte procedente. Coa análise da devandita documentación e á relativa aos riscos existentes no centro de traballo da persoa solicitante, o facultativo emitirá informe.

A actuación do servizo sanitario non suporá a necesidade de desprazamento nin do/a traballador/a nin do facultativo e realizarase a través da análise da documentación que aquel lle achegue.

Resulta obrigatorio para o/a traballador/a achegar toda a documentación requirida polo servizo sanitario, en caso contrario, entenderase que desiste da súa petición.

O acceso á información médica de carácter persoal se limitará ao persoal médico e ás autoridades sanitarias que leven a cabo a vixilancia da saúde dos traballadores

Finalmente, mentres se tramita o informe do especialista, o/a traballador/a ten que continuar realizando o seu traballo, agás que se determine o contrario en aplicación dos protocolos da Consellería de Sanidade (o/a traballador/a presenta síntomas da enfermidade, tivo contacto estreito cunha persoa infectada,...)

No que se refire ao informe que emitirá o servizo sanitario, deberá establecer algunha das seguintes medidas:

- a) Establecer que non concorre especial sensibilidade no/a traballador/a e haberá que seguir mantendo as medidas de prevención establecidas nas avaliacións de riscos específicas de posto.
- b) Se hai novas circunstancias no posto de traballo que poden elevar o risco na saúde da persoa traballadora, realizará un informe de adaptación de posto no que se lle indique ao responsable da unidade as medidas de prevención, adaptación e protección que se deban adoptar. Estas medidas poderán consistir na adaptación do posto de traballo, dotación dunha protección adecuada que evite o contacto ou de reubicación a outras funcións exentas de risco, tendo en conta as pautas incluídas no anexo I.
- c) Como última medida e, unha vez acreditada a imposibilidade de realizar as medidas do punto anterior, o facultativo emitirá informe indicando a imposibilidade de adaptación do posto de traballo e a imposibilidade de aplicar unha protección adecuada que evite o contaxio ou recolocación a outras funcións exentas de risco, e, polo tanto, considerarase ao/a traballador/a como especialmente sensible aos efectos da tramitación da incapacidade laboral.

Nesta situación, o/a traballador/a deberá acudir ao seu médico de atención primaria para tramitar a súa incapacidade laboral e comunicarllo á Xunta de Galicia.

Ao efecto do estudo das circunstancias concorrentes para a declaración dun/ha traballador/a como especialmente sensible realizarase o estudo das patoloxías do traballador en relación co seu posto de traballo, avaliando especificamente o risco que supoñen as súas funcións en relación coas súas dolencias.

Cómpre destacar que si as circunstancias do posto de traballo non variaron respecto á situación previa da pandemia do coronavirus, non existe no/a taballador/a maior sensibilidade que a que existía con anterioridade.

5. Cláusula de revisión

O presente procedemento será obxecto de revisión continua en atención ás recomendacións sanitarias.

ANEXO I

Procedemento de actuación para a xestión da vulnerabilidade en ámbitos non sanitario nin sociosanitario

Grupos vulnerables	Patoloxía controlada				Patoloxía descompensada				Comorbilidade ≥ 2 aspectos			
	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4
Exposición laboral												
Enfermidade cardiovascular/HTA	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Diabetes	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermidade pulmonar crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Inmunodeficiencia	1	3	3	3	1	4	4	4	1	4	4	4
Cáncer en tratamento activo	1	4	4	4	1	4	4	4	1	4	4	4
Maiores de 60 anos	Sen patoloxía dos grupos vulnerables				Patoloxía controlada				Patoloxía descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Embarazo	Sen complicacións nin comorbilidades				Con complicacións ou comorbilidades							
	1	3	3	3	1	4	4	4				

NR1: similar ao risco comunitario, traballo sen contacto con persoas sintomáticas

NR2: traballo en contacto con persoas sintomáticas, mantendo a distancia de seguridade e sen actuación directa sobre elas

NR3: asistencia ou intervención directa sobre persoas sintomáticas, con EPI adecuado e sen manter a distancia de seguridade

NR4: profesionais non sanitarios que deben realizar manobras xeradoras de aerosoles, como por exemplo RCP

1	Non precisa nin adaptación nin cambio de posto, permanecendo na súa actividade profesional
2	Continúa a actividade laboral. Pode realizar tarefas con exposición a persoas sintomáticas con EPIs adecuados
3	Pode continuar actividade laboral sen contacto con persoas sintomáticas. Si existe imposibilidade iníciase a tramitación para declarar a/ao traballador/a como especialmente sensible ou prestación por risco durante o embarazo – lactancia (PREL)
4	Precisa cambio de posto de traballo e, de non ser posible, iníciase a tramitación para declarar a/ao traballador/a como especialmente sensible ou prestación por risco durante o embarazo-lactancia (PREL)

ANEXO II

Procedemento de actuación para a xestión da vulnerabilidade en ámbito sanitario ou sociosanitario

Grupos vulnerables	Patoloxía controlada				Patoloxía descompensada				Comorbilidad \geq 2 aspectos			
	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4	NR1	NR2	NR3	NR4
Exposición laboral												
Enfermidade cardiovascular/HTA	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Diabetes	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Enfermidade pulmonar crónica	1	1	2	2	1	3	3	3	1	3	3	3
Inmunodeficiencia	1	3	3	3	1	4	4	4	1	4	4	4
Cáncer en tratamento activo	1	4	4	4	1	4	4	4	1	4	4	4
Maiores de 60 anos	Sen patoloxía dos grupos vulnerables				Patoloxía controlada				Patoloxía descompensada			
	1	1	2	2	1	3	3	3	1	4	4	4
Embarazo	Sen complicacións nin comorbilidades				Con complicacións ou comorbilidades							
	1	3	3	3	1	4	4	4				

NR1: similar ao risco comunitario. Tareas en áreas non COVID, tanto asistenciais coma de soporte estratéxico

NR2: entrada en zonas COVID tarefas con pacientes posibles, probables ou confirmados, mantendo a distancia de seguridade e sen actuación directa sobre o paciente, por exemplo, reparto de comida, limpeza, traslado de pacientes,...

NR3: entrada en zonas COVID con asistencia directa a pacientes ou intervención directa con posibles casos probables ou confirmados, con EPI adecuado e sen manter a distancia de seguridade, incluída a mobilización de pacientes e aseo

NR4: profesionais, sanitarios ou non sanitarios, que deben realizar maniobras xeradoras de aerosoles (RCP, intubación, extubación,...)

1	Non precisa nin adaptación nin cambio de posto, permanecendo na súa actividade profesional habitual
2	Continúa a actividade laboral. Pode realizar tarefas con exposición a pacientes posibles, probables ou confirmados por COVID 19, con EPIs adecuados. Non pode realizar maniobras xeradoras de aerosoles
3	Continúa actividade laboral en zona NON COVID
4	Precisa cambio de posto de traballo e, de non ser posible, iníciase a tramitación para declarar a/ao traballador/a como especialmente sensible ou prestación por risco durante o embarazo - lactancia (PREL)